

Ratsastus koulu

Syksyn paras päivä

Kun uusi tamma tuli ruokakuntaan, aloimme suunnitella sen kanta-kirjausta. Ja jos joku kuvittelee projektin sujuneen toilailuitta, voin vakuuttaa niin todella tapahtuneen.

Tamma itse osasi toki esiintyä - olihan se varsana diivailut kasvattajapäivillä - , mutta elämäkumppaniani hirvitti joutua arvostelulautakunnan eteen... Avuliaat kaverit ottivat oitis miehen koulutukseen, juoksuttivat pitkän pihaa ja neuvoivat parhaat niksinsä. Kuopus, jonka piti esittää tamma ratsastettuna, ei ihme kyllä protestoinut, vaikka joutui anomaan koulusta vapaata.

Koitti suuri päivä. Tamma sieti letityksen, karvan kiillotuksen ja kavioiden öljyämisen harvinaisen kärsivällisesti, marssi traileriinkin vastustelematta.

- Tunnustaa täytyy, että koko matkan vatsaa kipristeli jännityksestä. Mutta perillä oli avulaita ihmisiä niin kehässä kuin sen ulkopuolellakin. Järjestelyt sujuivat juoheasti mittauksesta palkitsemiseen, sää oli heleä ja lämmin, ja tapasimme vielä tuttujakin.

Kuuntelimme kiinnostuneina ammattitaitoisen lautakunnan hyvin perusteltuja lausuntoja, natustelimme eväitä ja nautimme joka hetkestä. Ensi kaudella on ennätettävä ainakin yhteen näyttelyyn piknikille ja ihaillemaan upeita hevosia!

Hurja-Hiljammekin käyttäytyi arvokkaasti eikä purrut tuomaria, jopa mies suoriutui rakenearvostelusta kiitettävästi - tuloksena toinen palkinto ja hyvä mieli. Harmi, ettei samaa tammaa voi kantakirjata kuin kerran!

ANNUKKA

PS. Juttuvinkkejä, kysymyksiä ja muuta postia voi lähettää joko toimittukseen tai sähköpostilla annukka.jarvi@luukku.com

ELÄMÄNI *hevonen*

Mr. Beanista valkoinen on vaarallista

Ruotsalainen GP-koulu ratsastaja Liane Wachtmeister ja Mr. Bean kohtasivat, kun ruuna oli 3-vuotias:

- Olin Skånessa kisoissa, joissa näin pikuriikkisen lapun, että bernsteinilainen ori on myytävänä. Ihastuin siihen heti. Vietyämme sen röntgattavaksi eläinlääkäri sanoi, että jos tahdot palapelin, ota tämä. Kolmessa jalassa oli irtopaloja, jotka piti leikata. Mutta joskus elämässä täytyy ottaa riskejä - ja luottaa vaistoon.

Mr.Bean on hyvin persoonallinen ja oppivainen, työstään innostunut eikä vielä saavuttanut omia rajojaan.

- Tämä laji vaatii kuuliaisuutta ja liikkeiden sujuvaa hallintaa, mikä edellyttää lukemattomia toistoja. Ratsastajalle on haaste onnistua säilyttämään hevosten elämänilo ja ylpeys siitä mitä ne osaavat, painottaa Liane Wachtmeister.

Hän luonnehtii Mr. Beania "luonnonhevoseksi", joka on parhaimmillaan maastossa. Arki sen kanssa on ihanaa, vaikka se on liian villi tarhattavaksi ja pelkää kiillotusharjaa. Mutta muu on helppoa; jopa kuljetusauton hajoamisen kesken matkan se ottaa tyyneesti ja seisoo valittamatta vaikka shettiksen boxissa.

- Eikä se pelkää maastossa mitään. Painelemme metsissä koira kintereillä. Kun jänis hyppää sen jalkoihin, se ei edes vilkaise. Mutta valkoista väriä se pelkää, joten kilpailut ovat koetus.

- Unohtumaton tilanne? Jaa. Olimme Hickstedin EM:issä varalla pääsemättä starttaamaan, ja jatkoimme Luxemburgiin, jossa Mr.Bean huomasi radalla, ettei pidä yhdestä kouluaidanpätkästä eikä suostunut menemään sen ohi... Hieman harmitti: niin paljon matkustamista, niin vähän ratsastusta.

Minna Makkonen, ratsastus- tunneilta 140-tasolle

- On haasteellista, kun pitää onnistua houkuttelemaan eläin yhteistyöhön ja päästä sen kanssa esteestä yli, sanoo Minna Makkonen. - Nikke on ensimmäinen hevonen, jolla hyppäsin metriä.

Lappeenrantalainen Minna Makkonen, 17, on ujon oloisesti hymyilevä punatukkainen tyttö, joka käy lukiota, hyörii iltaisin Metsälän Raijan tallilla, auttaa lauantaicin tallitöissä ja käy kisoissa.

Tavallista hevosiin hurahaneen nuoren ihmisen elämää, siis. Paitsi että voittoja ja sijoituksia satelee, kisat ovat usein kansallisia ja estekorkeudet 130 cm – viime kesänä Savonlinnassa tuli hypähtyä sataa neljääkymppiäkin. Ja se kisakaveri saattaa käväistä juoksemassa ratsastuskoulun tunneilla.

Hyppäsi, mutta pystyyn...

Minnan ja Nikitan tarina alkoi kolmisen vuotta sitten. Minna oli aloittanut ratsastuksen kaksoisisarensa kanssa 9-vuotiaana. He kävivät Raijan tunnilla kerran viikossa ja aloittivat vähitellen kilpailemisen ponikerhokisoissa 60 cm:n luokassa. Jotta he saisivat ratsastaa enemmän, he alkoivat auttaa tallitöissä.

Sitten kuvaan astui Nikita V, rautias hollantilainen estetamma, ja Minnan elämä muuttui.

- Nikke oli tullut Suomeen myyntihevosiksi, mutta kukaan ei halunnut ostaa sitä.

Mitpä kilparatsastaja tekee esteratsulla, joka hyppää, mutta vain pystyyn? Tamma kulkeutui eri vaiheitten kautta nykyiselle omistajalleen Osmo Metsälälle myytäväksi.

- Sekopää, Minna sanoo helästi.

- Kukaan ei halunnut ratsastaa sillä, joten minut hilattiin puoliväkisin selkään. Minulla kävi mahtava tuuri, kun sain sen käyttöön.

Kisoissa 50 cm

Minna kesti Niken kyydissä, vaikka alku olikin hurja. Kontrolli oli hukassa, ohjattavuus lähes olematon. Ensimmäisissä kisoissaan ratsukko osallistui 50 cm:n luokkaan. Toisinaan seistiin kahdella jalalla esteitten välissä, sitten ampaistiin liikkeelle.

- Alkuun hypättiin 60-80 cm:n luokkia. Joka toisista aluekisoista kiellettiin pihalle, Nikke ei oikein ohjautunut mihinkään.

Hankalaa ratsastus on välillä vieläkin, myöntää Minna, mutta nykyään Nikke tekee pahempia syöksyjä vain äärimmäisessä hädässä.

- Se on kovapäinen tamma, jonka kanssa ei auta erehtyä tappelemaan, hän sanoo tyneästi.

- Aina on vain keksittävä uusi tapa, jolla tehdä asioita. Kun mikään ei suju, on parempi lähteä maastoon ja yrittää rentoutua. Pitää vain ajatella, että olen saanut hyvän mahdollisuuden ja

päässyt näinkin pitkälle omalla työllä. Välillä on kyllä ollut aika epätoivoisia tilanteita.

Tuloksista sitä ei ulkopuolinen arvaisi.

- Luotan Nikkeen. Tiedän, että se pääsee 140 cm:n esteen yli. Täytyy vain keskittyä sitä paremmin, mitä isommat esteet ovat edessä. Jos kuukauteen en ole hypännyt yli metriä, jännitys iskee isoilla.

Pitkä matikka lyhyeksi

- En ole ratsastuksen takia joutunut tinkimään mistään muusta, mitä todella haluan tehdä, Minna mieltii.

- Ehkä vähän kavereiden tapamisesta, mutta toisaalta meillä on tallilla tosi kivaa porukkaa. Lukiossa vaihdoin pitkältä matikalta lyhyelle, koska koti- tehtäviin kului liikaa aikaa. Ihan hyvin koulu menee. Toistaiseksi aion suorittaa lukion kolmessa vuodessa.

Syksyn ensimmäinen jakso otti kyllä voimille, sillä koulu kesti kahdeksasta puoli neljään, kotona ehti vain käydä, ja sitten piti lähteä tallille. Sateessa se ei välttämättä huvittanut.

- Lauantaicin olen yleensä tallilla töissä, sunnuntait laiskotelen, käyn ehkä maastossa kä-

velemässä tai kisoissa, kertoo Minna.

- Jos haluaa kisata tosissaan, pitää panostaa. Välillä on pohdittava, onko tämä tosiaan sen arvoista. Toistaiseksi se on ollut. Tuntuu mahtavalta, jos ratsastus menee nappiin, mutta kisatessa oppii, että aina ei voi onnistua. Tämä on tosi huono harrastus ihmiselle, joka ei kestä, että jokin voi mennä pieleen, koska eläimen kanssa voi sattua mitä tahansa.

Hän käy Håkan Wahlmanin aluekoulu- ja Pekka Larsenin estevalmennuksissa, lisäksi Raijan koulutunneilla.

- Raijalta on perusta, hän osaa ja saa hevoset toimimaan. Silti ajattelen, että ratsastajan on omaksuttava opettajalta vain se, mikä ratsukolla toimii, ja hyödyllistä muu.

Jokainen ratsastaja tarvitsee unelman. Minna toivoisi pääsevänsä hevososalalle ja Eurooppaan ratsastamaan lukion jälkeen:

- Ja HIHSiin hyppäämään jonakin päivänä. •

Röykän Equstomissa on oppilaille tarjolla vaihtoehtoja

Tämän vuoden ratsastuskoulujen oppilaiden ja tuntihevosten mestaruuksissa juniorien kultaa ja aikuisratsastajien hopeaa kouluratsastuksessa veivät Equstom Oy:n tallin oppilaat. Sekä junnu Heidi Pitkänen että seniori Raija Mäkinen ratsastivat Secret Delightilla, kotoisammin Urholla. Koulu sijaitsee Nurmijärven Röykässä. Sattumaa ei menestys ole. Ratsastuksenopettaja ja koulun vetäjä Sanna Siekinen on itse tunnettu kouluratsastaja, joka haluaa tarjota oppilaille tehokasta, tavoitteellista opetusta pienryhmissä.

Kotipiirissä, maalaismaisemassa

Koulu sijaitsee nurmijärveläisessä maalaiskylässä Sannan ja hänen miehensä Mikkan kotipiirissä. Rakennukset ovat kauniita ja hoidettuja, pihapuut hehkuvat ruskan väreissä.

- Tulin tänne kolmen hevosta mukani, kertoo Sanna yrityksen alkuvaiheita.

- Ensin täällä kävi kavereitani ratsastamassa, juttu lähti kulkemaan ja oppilaita alkoi tulla lisää.

Kun yksityishevosten paikkoja vapautui, saatiin tilaa tuntihevosille, ja toiminta muuntui ratsastuskoulumaiseksi. Koulu aloitti toimintansa v. 2000.

Nyt Equstomilla on kymmenen opetushevosta, kolme topakkaa shettistä lapsille ja yksi osa-aikaeläkkeellä oleva isompi poni, joka tekee mm. vammaisratsastustunteja. Rutiinit ovat säilyneet hyvin samantapaisina kuin yksityishevosten hoidossa loimitusta ja tarhasuojien laittoa myöten. Tallista löytyy jopa hevosten solarium. Tarhoja ja laitumia-kin riittää.

Koulun oppilaat ovat enimmäkseen paljon ratsastaneita aikuisia, jotka haluavat panostaa harrastukseensa.

- Eivät välttämättä kilpailullisessa mielessä, vaan siten, että he haluavat yksilöllisempää opetusta. Eiväthän kaikki välitä jatkuvasta palautteesta, Sanna huomauttaa.

- Monilla on ollut oma hevonen, mutta kun sen pito ei ole enää mahdollista, heistä on mielekästä käydä täällä. Aloitteijoita voimme ottaa vain yksityistunneille.

Tuntihevokset Sanna ostaa joko yksityisiltä tai välittäjiltä, mutta ne tulevat jäädäkseen.

- Jos hevonen paljastuu yhden ihmisen

- Keskustelemme paljon opettajien kanssa meidän filosofiasta, tavasta toimia, kertoo Sanna Siekinen. - Tämä ala on raskas. Yrittäjän pitää omasta ja työntekijöiden jaksamisesta huolta, koska olemme juuri niin hyvä paikka kuin meidän työntekijämme ovat.

hevoseksi, myyn sen yksityiseksi, mutta muuten ne ovat meillä loppuun saakka. Koska on mahdollista löytää opetushevosiä, jotka sopisivat kaikille, en valitse hevosia aloittelijoille. Etsin vähintään helppo A-tasoisia, mielellään enemmän osaavia, herkkiä ja isolliseksi ratsuja. Periaatteessa minusta on tärkeää, että oppilaat pääsevät opettelemaan asioita eri hevosilla.

Psykologian laitokselta lantasuviin

Alun pitäen Sannasta piti tulla psykologi, mutta ratsastuksenopettajaksi hän on valmistunut.

- Junnuikässä kilpailin koulua. Kun myin hevoseni enkä löytänyt uutta, ratsastus jäi tauolle. Opiskellessani Jyväskylän yliopistossa olin kuitenkin Husössä kesätöissä, ja silloin tutustuin Kristina Wilkmaniin. Kun hän pyysi minua Karlvikiin työntekijäksi, soitin äidilleni, joka on yrittäjä. "Mene, mutta osakkaaksi", neuvoi äiti. Niin lähdin kolmanneksi mukaan pyörittämään Karlvikia.

Myöhemmin Sanna palasi Jyväskylään jatkaakseen opintojaan, tapasi Mikansa, ja erinäisten vaiheitten jälkeen ollaan tässä: on oma koulu, oppilaita 140, kolme opettajaa sekä tallityöntekijä, ja oivalliset puitteet avaraa maneesia ja kenttää myöten.

- Muistan, miten jo Karlvikin loppuaikoina puhelin, että jos ostaisin pari omaa hevosta ja alkaisin pitää yksityistunteja. Meillä onkin alusta asti keskitytty pienryhmiin, joissa on neljä-viisi oppilasta, kertoo Sanna ja perustelee:

- Haluan tehdä yrityksestäni itseni näköisen. Jos aion jaksaa ja pitää työstäni, minun on tehtävä kuten itsestäni tuntuu oikealta.

- Korostan perusratsastusta, istunnan ja hevoseen vaikuttamisen tärkeyttä. Sen päälle voi rakentaa lopun. Tärkeää on johdonmukaisuus ja reiluus hevosta kohtaan.

Psykologian opinnotkaan eivät mene työssä hukkaan.

- Koska ryhmät ovat pienet, opettajan on tunnettava ihmiset persoonana ja tiedettävä, miten kutakin on paras lähestyä. Olen itse pedantti, haluan pystyä todella vaikuttamaan oppilaaseen, ja pienessä ryhmässä voin antaa intensiivisempää opetusta.

Opettajat pystyvät myös paremmin keskittymään siihen, että tunneilla hevosia ratsastetaan herkästi, asiat tehdään ja hevosien vaikutetaan aina samalla tavalla, jotta niiden olisi hyvä tehdä töitä. Lisäksi opettajat ratsastavat itse tuntihevokset säännöllisesti läpi. Työskentely koululla on henkilökunnalle motivoivaa mutta haastavaa, koska oppilaat haluavat vakavissaan oppia.

Tunteja aamukahdeksasta alkaen

Sannan lisäksi opettajina toimivat Krista Mutanen ja Suvi Agge.

Käytännössä yksi pitää aamupäivällä yksityistunteja, toinen illan ryhmätunteja.

Pinot on Sannan kisahevonen. - Minua valmentaa Kikko Kalliokoski. Yksi motivaatio tähän työhön on oma ratsastaminen ja sen kehittäminen. Silloin on enemmän annettava oppilaillekin.

Ensimmäiset oppilaat tulevat jo aamulla kahdeksalta. Äidit ja lapset voivat käydä yhteisillä tunneilla, joilla jälkikasvu ratsastaa shettiksillä. Lapset ovat löytäneet myös talutus- ja liinatunnit, joita siirrytään ponien ryhmätunneille.

Ratsastajat voivat lisäksi liittyä valmennusryhmään. Niihin ei tarvitse pyrkiä; riittää, että

haluaa panostaa harrastukseen enemmän. Puolentoista tunnin viikkovalmennusten täydennykseksi ryhmille on kuukausittain yhteinen teorialuento, jolle voivat pienestä maksusta osallistua muutkin oppilaat. Aiheet ovat vaihdelleet rakennearvostelusta ruokintaan, istunnasta esteratsastuksen teoriaan.

- Tunnin aikana opettaja ehtii kyllä vastata oppilaan kysymykseen, mutta luennoilla voi pohtia aihetta kiireettä.

Perinteisiin kuuluu myös kauden alussa järjestettävä opetustilaisuus, jossa käydään läpi hevosen laittaminen kuntoon ratsastustuntia varten, tallirutiinit ja käsittelyn periaatteet.

- Minusta on tärkeää, että kaikki osaavat toimia samalla lailla, Sanna perustelee.

- Useimmiten tuntihevosen "vihaisuus" johtuu siitä, että se kokee olonsa epävarmaksi, jos käsittely muuttuu. Siksi pyrimme siihen, että uuden asiakkaan tullessa opettaja olisi tallissa avustamassa ja neuvomasasysteemit.

- Meidän oppilaistamme on ihanaa seurustella hevosen kanssa ennen tuntia, ja he tulevat varta vasten ajoissa ehtiäkseen käyttää aikaa sen kanssa olemiseen. Iso osa hommasta jää tekemättä, ellei suhdetta luoda jo karsinassa. •

Anna Ratia ja Prawelt sijoittuivat seniorien estemestaruuksissa tuntiratsastajien SM:ssä. - Taidan ratsastaa neljä kertaa viikossa, laskeskelee Anna, joka on ollut Sannan oppilas pikkutyöstä ja kuuluu koulun ensimmäisiin oppilaisiin.

HEVOSENJÄRKEÄ

Tuhannet kirjeet

Vieläkin puurran ja puuhaan muutossa, fyysisesti ja henkisesti.

Surkuttelen mitä tekisin tuhansille hevosposteilta, joita kymmenien vuosien kuluessa hepparakkaat ovat lähettäneet, kaikkiin osoitteisiin joissa olen hevosineni asunut.

Kuulen jo kymmenet kysymykset: EI KAI SE OLE VOINUT SÄÄSTÄÄ niitä Misty-posteja, hummari hei -kirjeitä, hevosrakas-runoja, hevosharrastuksen liittyviä sydänsuruviestejä????

Kyllä se vaan on säästänyt. Niitä on laatikoitain, ne ovat kerääntyneet, kulkeneet mukana, pysyneet tallessa. KYLLÄ. Syynä yksinkertaisesti se, että kaikki nämä postit ovat ainutkertaisia, tärkeitä, kaikkiin ei ole voitu vastata, mutta kaikki kirjeet on avattu ja luettu.

Onnekseni ilmaisin huolen kirjeiden kohdalosta tutulle toimittajalle, joka laittoi lehteen pienen kummastelun eikä niistä voisi joku olla kiinnostunut ja kiitollinen.

Ja oikea osoite löytyi, nuorisotyön perinnettä tutkivat ihmiset innostuivat Varsinais-Suomen maakuntamuseossa, Minna Heikkinen oli iloinen tilaisuudesta saada tuhansia kirjeitä.

Toden totta, Turun kirjamessuille matkasi Arktisen Banaanin - siis Viivin ja Wagnerin kotitallin - autossa hurja pahvilaatikko heppakirjeitä. Se oli ensimmäinen etappi ja museon mesuosaustolta ne vietiin tutkijoita odottelemaan.

Totta kai Anna-lehden palstat ja Maakuntalehtien uma-palstat ovat oma laaja kokonaisuutensa. Ja murkkuseksiluentojen ruutupaperille kirjoitetut kysymykset ovat oma kokonaisuutensa.

Mutta ratsastuksen ja hevosharrastuksen noususta ja muuttumisesta yhdeksi suosituimmista ajankuluista varsinkin suomalaisten tyttöjen elämässä nämä kirjeet kertovat paljon.

Misty oli legenda ja ikioman hevosen symboli kaikille unelmoiville heppatyöille. Misty sai kertoa miten hevosta ruokitaan, hoidetaan, koulutetaan, mitä hevosen omistaminen ihailulta merkitsee. Misty sai kertoa, että hevosenkokoiset unelmat ovat parhaita kun eivät ne toteudu kovin nuoren hevosrakkaan elämässä. Olen saanut tietää tämän totuuden kulkeeneen oikein hyvin ja ymmärrettävästi oikeisiin osoitteisiin.

Kuinka usein tupsahtikaan pihaan Mistyn leppoisina vanhuudenpäivinä kaukainen ihailija, joka aikuistuttuaan halusi tavata ihannehevonsensa ja kertoa, että ohjeet olivat aikanaan olleet tervetulleita ja paikallaan. Ja miten kummassa tuntui silloin pikkuisena heppahulluna, että kaikki muut saivat oman hevosen tai ainakin hoitohevosen ja kaikki melkein pääsivät tapaamaan myös Mistyn ja sen perheen.

Haltioituneita ilmeitä ja voiko tämä olla totta -kummastelua saatiin kuulla tallissa ja pihamailloilla kaikkina kesinä. Mistyn heppatyöt toivat koko perheensä moikkaamaan unelmaansa, isät ja lapset katsoivat huvittuneina kuinka äidit muuttuivat pikkutyttöiksi ja lepertelivät hepoille menneistä ajoista, jolloin hevoset olivat henki ja elämä, suurinta ja hienointa mitä voi olla.

Kaikki ratsastukseen ja hevosiin liittyvät kokemukset ovat olleet olleen vahvoja tunne-elämyksiä, pettymyksetkin opettavaisia ja jälkeinpäin ajatellen juuri oikealla paikallaan.

Kun nuorisotyön perinteen tutkijat kiinnostuivat hevostyttöjen postista, olen oikein iloinen. Hevoset ovat mainioita nuorisotyöntekijöitä, kasvattajia, kannustajia, tietämättään itsetuntokouluttajia. Talleilla ja leireillä tekevät myös aikuiset ihmiset nuorisotyötä, nuorisosta vartuneemmat tekevät nuorisotyötä ja kasvavat lapset elävät nuorisotyötä. Mitään ei opi hetkessä, se kasvattaa malttia. Se on tärkeää kun odottaa omaa kasvamistaan, kärsimättömyys ja hätiköinti ei johda hyviin tuloksiin hevosen puksaamisessa tai ratsastuksen opetelussa. Hevosharrastus herättää innostuksen ja uteliaisuuden, lukemiseksi ei riitä pelkkä viihde, jossa kohteena ja henkilöinä on hevosia. Halutaan tietää oikeita asioita, kiinnostutaan historiasta, anatomiasta, ruokintaopeista, haaveillaan eläinlääkärin ammatista, ratsastuksenopettajan ja ratsuttajan ammatista. Aika talleilla ja leireillä opettaa sosiaalisuutta, aika eläinten ja ihmisten joukossa empatiaa ja nöyryyttä. Hevoset herättävät taiteilijaminän, niitä piirretään, muovailtaan, niistä kirjoitetaan runoja ja kertomuksia.

Hevosharrastuksesta kasvuvuosien huvina, tukena ja turvana voisi tehdä gradun tai kaksi. Kukaties Mistyn vuosikerrat pääsevät jonkun opinnäytteeseen tätä tietä. Kukaties joku lukee tätä ja saa idean?

Kun meilini on muuton vuoksi katkolla, vihjeitä voi jättää tekstarilla 050 3360 111.

hevoshullujen vuosien muistoissa mönkien uma